

Парфенчик Катерина Василівна,
студентка 3-го курсу соціально-правового факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Фомічова Н.В.

ДОГОВІР ПРО ЕЛЕКТРОННІ ДОВІРЧІ ПОСЛУГИ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ

Із прогресивним розвитком ринкових та інформаційних відносин України та зарубіжних країн під впливом науково-технічного прогресу, набуває перспектив розвиток договірних відносин. Однією провідною програмою інноваційної діяльності для України сьогодні стає Угода про асоціацію з Європейським Союзом [1]. Одним із пунктів даного договору є розвиток електронної торгівлі. У цій частині передбачається, що сторони підтримують діалог з питань регулювання, а саме щодо визнання сертифікатів електронних підписів, виданих населенню, сприяння розвитку послуг транскордонної сертифікації. Слід зазначити, що Україна ще 2003 року почала започатковувати свій шлях у напрямі розвитку електронної ідентифікації, зокрема таким правовим явищем стало як електронний цифровий підпис (далі ЕЦП), запроваджений Законом України «Про електронний цифровий підпис» [2].

Однак на сьогодні у країнах ЄС, розвинутих країнах світу формується вже новий механізм електронних довірчих послуг та відповідних правових відносин, серед яких ЕЦП є лише одним із різновидів. Україна також робить спроби запровадити такі новації в своєму законодавстві. Для цього Україною було зроблено важливі кроки щодо запровадження такого нового виду правових відносин, які умовно можна назвати електронними ідентифікаційно-довірчими правовідносинами. Зокрема йдеться про прийняття у першому читанні законопроекту «Про електронні довірчі послуги» та направлення до другого читання, що, можливо, стане значним поштовхом до інформаційно-правового розвитку держави [3].

Аналізуючи такі зміни, які плануються ввести в цивільне законодавство, можна сказати, що це стане значним поштовхом до розвитку правовідносин в економічній, інформаційній, правовій та науковій сферах. Саме поняття «договору електронних довірчих послуг», відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 1 Законопроекту, являє собою послугу, яка надаватиметься для здійснення забезпечення електронної взаємодії двох і більше суб'єктів, які довіряють надавачу електронних довірчих послуг щодо надання такої послуги.

Відповідно до Концепції реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних

довірчих послуг, затвердженої Наказом Міністерством юстиції України [4], очікуваними результатами будуть:

1) визначення юридичного значення отриманих електронних довірчих послуг та забезпечення відповідної належної довіри фізичних та юридичних осіб до таких послуг;

2) запровадження стандартів та розбудова електронних довірчих послуг для здійснення якісного та ефективного електронного урядування, у тому числі надання адміністративних послуг в електронному вигляді, запровадження електронного нотаріату, масовість використання електронного документообігу, поступовий інтенсивний розвиток електронного судочинства, електронних закупівель, електронного архіву тощо;

3) визнання в Україні іноземних кваліфікованих сертифікатів відкритих ключів та електронного підпису, що забезпечуватимуть транскордонне співробітництво та інтеграцію України у світовий електронний інформаційний простір.

Документом регулюватимуться правові відносини, що виникатимуть суб'єктами владних повноважень та іншими суб'єктами в процесі надання, отримання електронних довірчих послуг. Передбачається, що схема електронної ідентифікації буде визначати: високий (використання електронних підписів і печаток на кваліфікованому рівні), середній (досконале використання електронних підписів і печаток) або низький рівні довіри до використовуваних засобів електронної ідентифікації. Окремо вбачається, що постачальники електронних довірчих послуг повинні забезпечувати доступність цих послуг і результати їх надання для осіб з обмеженими можливостями.

Законопроект деталізовано визначає організаційно-правові засади надання електронних довірчих послуг (далі – ЕДП) та здійснення електронної ідентифікації, в тому числі транскордонних; права і обов'язки суб'єктів правових відносин у сфері ЕДП; порядок здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог законодавства у сфері ЕДП.

Прийняття Закону України «Про електронні довірчі послуги» сприятиме забезпеченню та створенню умов, підстав для розвитку та функціонування сфери електронних довірчих послуг, підвищенню рівня довіри та рівних можливостей для доступу громадян до електронних послуг, свободи договору у сфері електронних довірчих послуг, захист прав і законних інтересів користувачів електронних довірчих послуг та відповідності до вимог надання електронних довірчих послуг європейським та міжнародним стандартам, відкритості для нововведення у сфері електронних довірчих послуг.

Підсумовуючи вище викладене, слід визначити, що в Україні відкривається перспектива окремого нового правового явища, що пов'язується

із запровадженням нової моделі електронної ідентифікації та послуг, електронної довірчої послуги. Також сформується новий правовий інститут, який умовно можна назвати інститутом електронних довірчих послуг. Виходячи із змісту відповідного законопроекту, за правовою природою він є міжгалузевим та має комплексний характер.

Література:

1. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угода від 27 червня 2014 р. // Офіційний сайт ВРУ. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/984_011.
2. Про електронні довірчі послуги: Проект Кабінету Міністрів України Закону України № 2544/а від 31 серпня 2015. // Офіційний сайт Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56317.
3. Про затвердження Концепції реформування законодавства у сфері використання інфраструктури відкритих ключів та надання електронних довірчих послуг: Наказ Міністерства Юстиції України №668/5 від 10 квітня 2013 р.// Відомості Верховної Ради України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v668-323-13>.

Пивовар Тетяна Вікторівна,

*студентка 3 курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Сафончик О.І.*

ОСОБЛИВОСТІ ПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ МАЛОЛІТНІМИ ТА НЕПОВНОЛІТНІМИ ОСОБАМИ

Кожен з нас живе та працює на власне благо, благо сім'ї та майбутніх поколінь. Саме тому бажання передати надбані за життя права та матеріальних цінності є цілком природньою. Цивільне законодавство України стоїть на захисті інтересів кожного члена суспільства і дає можливість розпорядитися власними здобутками згідно з волею особи, або припису закону. Таким чином спадкове право гарантує усім особам можливість розпорядитися своїм майном на випадок смерті, визначивши в заповіті його долю. Цивільним кодексом України регламентовано порядок здійснення права на спадщину, однак реалізація даних норм на практиці може викликати певні труднощі, особливо коли спадкоємцем виступає малолітня або неповнолітня особа.